

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
7 Novembre st. v.
19 Novembre st. n.

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 45.

ANUL XVIII.
1882.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Bărbatul nevastei frumoase.

— Novelă. —

(Urmare.)

O bănuieală grozavă i apăsă creierii. Ore nu l'a înșelat nevasta? Și ca să-și potoască răspunde la această întrebare, își adună toate probele pro și contra. Unele din ele scutiau cu deplină încredere caracterul nepătât al nevastei sale, căci i împropătiau în aducerea aminte atâtea momente dragălașe, atâtea farmeci gingașe, cu cari ea l'au impresorat. Nu! Ea nu e vinovată! — își dăcea atunci și se liniștea.

Dar numai pe timp scurt. Căci atunci urmau niște probe, cari i stărniau nencrederea cea mai mare. Își aducea aminte de unele întâmplări, cari i s'guduiră cu totul liniștea. Nu mai putea să se ncredă. Schinteia gelosiei s'a aprins și nu mai era puțință să se stingă.

Bietul om nu mai avea odihnă. Ziua fugia dintr'un loc în altul, noaptea nu putea dormi. Și cu cât timpul trecea, cu atât zăpăcēla lui se măria.

El se credea cădūt în o stare ridiculă și supunea, că totă lumea știe această. Se feriă dar de oameni, de și doria din adâncul sufletului să-și potoască împărtași cuiva taina înfricoșată.

Dar nu era un suflet de om, în care să se ncredă. El nu avea prieteni. Cei ce viniau la casă, nu erau amicii lui, ci ai nevastei sale. Cum să se plângă lor, când tocmai pe dēnșii i bănuia?!

Lipsit dară cu totul de o inimă sinceră, dēnsul află mai cu minte să tacă, să nu dăcă nimenuia nici o vorbă, cu atât mai puțin nevastei sale; ci să petrecă cu luare aminte purtarea ei, ca astfel să se convingă despre adevăr și-apoi să facă ce va socoti mai cu scop.

Urmând acestei hotăriri, se puse așa dăcend la pândă, urmărind cu mare băgare de seamă tot pașul și tot cuvēntul nevastei sale. Și din ce în ce se convingea mai mult, că presupunerea nu l'a înșelat, el este trădat.

Vedea cum dragăniările de odinioară din partea soției sale dispărură cu totul, făcend loc unei reciri, care deveni în urmă un dispreț. Esperia, cum ea nu se mai interesă de el, cum îl trată din dă în dă cu lipsă tot mai mare de cruțare. Dar în același timp observă, cum ea își desvoltă toate farmecile pentru amicii cari viniau la casă. Toți se bucurau de câte un favor al ei, numai pentru dēnsul n'avea ea nici o vorbă de iubire; toți aveau oș-cari drepturi, numai el n'avea nici unul, afară d'a cela d'a plăti socotelile nevastei sale.

Acosta esperință durerosă strinse rău inima lui,

dar suferi 'n tăcere și așteptă privilegiul bun spre a trezni trădarea „ne mai pomenită“.

*

Într'una din zile nevasta lui, rentorcēndu-se dela oraș, se culcă îndată în pat și trāmise după medic, căci se bolnăvi grabnic.

Bărbatul, carele o iubiă cu tot focul inimei sale, se spăria grozav și așteptă cu nerăbdare sosirea medicului. Spre norocire acela era acasă, când trāsura sosi la el, astfel nu peste mult vini.

Eră un medic tiner, nu de mult aședat în acel oraș, carele își și câștigase un numer mare de pacienți. Eră un fel de bon ton în familiile de frunte a-l avē pe dēnsul medic de casă.

După ce medicul făcū diagnosa, bărbatul spăriat numai decăt îl întrebă, decă bóla e periculoasă ori ba?

Acela îl mângăia, că nu este tocmai pericol, dar poto să urmeze, de cumva răul nu se va stinge din rădăcină. Mijlocul cel mai bun, spre a-l stinge, era d'a întrebuintă vr'o baie. Sesonul tocmai incepa.

Bărbatul spăriat numai decăt asigură pe soția sa, că îndată-ce i va fi mai bine, va putē să o ducă la băi. Acosta promisiune făcū așa înriurire binefăcătoare asupra nevastei, încăt a dóua dă ea se și sculă din pat și merse la oraș a-și face pregătirile, adeca a-și comandă câteva toalete nōue pentru baie.

Ziua ficsată pentru plecare sosi 'n curēnd. Dar ce neplăcere! Bărbatul tocmai în săptămāna aceea avea niște lucruri foarte importante, pe cari nu le putea încredința altuia.

Propuse dară nevastei sale ca să amāne plecarea, căci este împedecat s'o însoțescă.

Ea însă i respunse, că nu o poto amānă, pentru a făcut toate pregătirile, și decă dēnsul nu o va putē petrece, totuș nu va merge singură, căci și-o amică se duce tot la acea baie.

El, șciind-o bolnavă, nu cuteză s'o mai rețină, ci se 'nvoi, promițend, că 'ndată ce-l va iertă timpul, va merge și dēnsul s'o cerceteze.

Dómna plecă dară la baie, el o petrecū până la stațiunea cea mai de aproape a calei ferate. Acolo se despărțiră. Trenul șueră și el se rentorse acasă.

Dar încă pân' a nu sosi acasă, dēnsul fu cuprins ierăș de o neliniște. Schinteia gelosiei se aprinse de nou în internul seu, căci pe acelaș tren cu care merse nevasta lui, zări și pe unul din amicii — ei.

I-ar fi plăcut să plece și el cu trenul cel mai de aproape după soția sa, însă afacerile nu-l lāsau. Decise dară, că îndată ce i va fi cu puțință, va plecā și el.

La o săptămână își și realiză dorința. Sosi séra la băile unde se află și nevêsta sa.

Nu-i scrise înainte că va merge, pentru ca să-i facă surprindere, și — spunând adevêrul — pentru ca să se pôtă convinge de portarea ei.

Sosind, nu trase la otelul în care eră și dênsa, ci în altul. Și de acolo merse pe jos, cu pëlêria trasă pe ochi, până la otelul ei, ca să-și începă pândirea.

Sunete de musică i străbătură la auđ de acolo. Sigur cutare bal! — își đicea el. Așă dară ea, în loc de a face cură, dantéză.

Dar sosit aprôpe, se convinse, că nu-i bal, ci serenadă. Musica cântă la o feréstă. Hah! cineva dă serenadă nevêstei sale. Se apropiă să se convingă.

Nu departe de feréstă se aflau mai mulți ênși, cari ascultau musica.

El întrebă pe unul :

— Cui se face serenada asta ?

— Unei nevêste frumoșe.

— Dar cum se numeșce ea ?

— Ce-ți pasă dtale ?

— Mi-ar plăcé să șciú.

— Pune-ți pofță 'n cuiu !

Vêđend, că cu omul acesta nu o scôte la cale, se apropiă de altul, care eră mai bêtrân și-i đise :

— Domnule, eu tocmai acuma am sosit. Binevoieșce a-mi spune, cui se face acésta serenadă ?

— Unei nevêste, care a scos din minte pe toți bărbații cari petrec aici. Dênsa e soția unui avocat din ...

Și el numi satul în care ședea eroul povestirii nôstre.

Bietul Cucandêu se cutremură.

— Va să đică, femeia acésta e cochetă ? — întrebă apoi el.

— Și încă până la ce grad ! E un scandal.

Cucandêu mai că ameți.

Și străinul urmă :

— Eu me mir de bărbatul seu, că cum a putut-o lăsă singură. Il compătinesc din suflet.

— De ce-l compătineșci ? — đise atunci un domn carele stetea aprôpe și auđise conversațiunea lor. Un astfel de om nu este vrednic de compătimire. El ênsuș ș-a pricinuit sôrtea. La ce s'a însurat, decă nu-i harnic să fie stăpân în casa sa, ci-și lasă muierea în voia ei ? !

— Dar decă femeia e bolnavă și trebuie să vină la băi ? ! — observă Cucandêu.

— Bolnavă ? — rise acelaș domn. Da, are bóla d'a-și păcăli bărbatul.

Și atunci mai mulți din tinerii, cari ascultară musica, se apropiară de ei. Aceia erau veseli, glumiau și rideau.

— Așă dară Alfred a triumfat, — đise unul.

— Cum ? — întrebă altul.

— Nevêsta frumoșă a primit curtenirea lui.

— Și ?

— Mâne vor face dimpreună o excursinne până la ruine.

— Sêrmanul bărbat !

— Ba prost !

La aceste cuvinte Cucandêu, pe care deja il trecură niște sudori reci, se aprinse de mânie și întorcându-se cătră tinerul care grăi în urmă, i đise :

— Cum cutezi dta să blamezi pe un om, care nu ț-a făcut nici un rău ?

— Eu nu-l blamez, ci-i dau numai numirea care i se cuvine.

— Păstréză-o pentru dta ! — i respunse Cucandêu.

La aceste cuvinte, tinerul își innălță capul și măsurând pe Cucandêu, îl întrebă :

— Cine ești dta ?

— Eu sânt bărbatul despre care ai vorbit.

Acésta descoperire produse uimire generală.

După paușă de câteva secunde, tinerul reluă :

— Așă dară vei șci ce ți-i datorია.

— De bună sêmă nu voi cere svatul dtale.

Tinerul își scóse un bilet de visită și dându-l lui Cucandêu, i đise :

— Deminêța la 9 óre voi așteptă secundanții dtale.

Și după aceste vorbe se depărtă.

Cucandêu stetea uimit. Când el đise tinerului, că nu va cere svatul aceluia spre a-și face datorია, înțelese, că va șci cum să procedă față de nevêsta sa. Dar ietă, că acela gândi cu totul alt ceva.

Va să đică nu numai tradat, ci și espus eventualității unui duel !

Dar a se retrage nu mai putea, căci atunci ajungea și de batjocură, ceea ce dóre pe ori și cine mai mult decăt atacul cel mai aspru.

Rugă dară pe cei doi cu cari începú a conversa, ca să-i fie secundanți, căci el nu cunoșce pe nimene. Aceia primiră.

Încă în điaua următóre duelul se făcú în o pădure din apropiare. Cucandêu căpêtă o rană la picior, încât trebui să se culce. Potrivnicul seu scăpă neatins.

Nevêsta nu șcicia nimica despre cele întêmplante ; ba ea nu aflase nici aceea, că bărbatul ei venise la aceleși băi, căci el rugă pe toți a nu divulgă secretul acesta, și ênsuși scrise un nume fals în lista óșpeților.

Și fiind că dênsa nici nu visă de presința bărbatului, își petrecea lumea albă, dar neuitând a scrie lui acasă că-și face cura regulat, deci să-i mai trămită niște parale.

Înr'aceste bărbatul zăcea în otel, suferind dureri destul de grele și făcea planuri, cum să-și restabiléscă onórea pêtată, cum să-și pedepséscă soția, care într'atâta l'a necinstit !

Și cum meditá așă în patul de durere, deodată auđi pe stradă un șgomot produs de durăirea unei trăsuri. Își aredică iute capul să vêđă cine trece ?

În trăsura ședea un tiner și o nevêstă. Tinerul mână ênsuș caii de sânge nobil. Vizitiul ședea din apoi.

El recunoscú nevêsta și căđú în pat.

Dênsa eră soția lui.

(Va urmă.)

Iosif Vulcan.

Femeia Română

după cântecele populare.

— Conferință ținută la Societatea „Concordia Română“ din București, la 5/17 decembrie 1881. —

(Încheiere.)

XII.

Dar nu aci se 'ncheie șirul darurilor, șirul virtuților ce împodobese pe femeia română care, ca femeie mai ântâiu de tóte, hârnicia trebuie să fie cea dintâiu a ei podóbă.

Ca fêtă, Românul ne spune că Româncele, afară de

Vorbitóre, cântătóre

Și de suflet iubítóre,

mai sânt „și de pânzi înălbitore“, ier ca soție, vedënd'o, nu se pôte opri de a-i admiră hărnicia :

Ietă mândra de pe vale,
Cu rochița în pafale!

Ea alergă 'n fuga mare,
Seceră orz de prândare
Și-l usucă 'ntr'o căldare.
Până un copil să sugă,
Se asvêrlă ca vêrlugă
Și rășneșce tot în fugă.
Într'o clipă ea frământă,
Se roșeșce, se 'nferbentă
Și de bucurie cântă.

Da, dōmnelor și domnilor! dēnsa muncind, cântă de bucurie; cea mai netăgaduită mărturie, că nu munca i este urită, ci lenea. Ier decă vreți să cunoșceți vieța ei de fie-care ți, ne-o spune singură :

De cu diuă mătur casa,
Aprind focul, gătesc mésa,
Aduc apă din fântână
Și furca n'o las din mână.
Lau copilul, i dau țîță
Și mulg vaca la porțiță.

Di Alecsandri insoțeșce aceste versuri de următorele rēnduri :

„Un călător străin țiice în relația voiagiului seu prin țerile nōstre, că nu cunoșce pe lume femeii mai harnice ca nevestele romānce; și în adevêr, decă vom ține sēmă de tot lucrul care-l fac ele, afară de lucrul pământului, vom împărtăși iesne opinia călătorului străin.

„Nevestă romāncă ține casa, creșce copiii, face de mâncat bărbatului și il duce la câmp în ori ce depărtare s'ar găsi, mulge vaca, îngrigeșce de grădină, de vite, de paseri, etc., țese pânza trebuitore pentru îmbrăcăminteia familieii, stringe cânepa, o topeșce, o bate, o preface în călți, o tōrce, o țese; apoi pânza o ghi-leșce, etc., și în vremea asta ea mai face și boierescul, seceră, prășeșce cu copilul ei de țîță alături. Copilașul e ascuns sub o tufă de brusture, la rēcōre, și plānge; mama lui alergă de-l hrăneșce, apoi ier se apucă de lucru în câmp; sub arșița sōrelui.

„Și cu tōte aceste nevestele romānce sânt vesele, glumete și totdeuna gata la ori-ce trebă. Soiul lor este frumos, însă frumuseșile lor se perd de timpuriu, din cauza lucrului greu al pământului“.

XIII.

Și în tōte momentele vieții sale, în mijlocul tuturor grelelor îndeletniciri ale ei, dēnsa nu uită aceea ce o clipă măcar ori-care femeie romāncă nu trebuie să uite : că adeca ea este Romāncă. Am vēđut vitejia ei, iubirea ei de țeră. Sē vedem acum cât de adānc este înrădēcinat în inima ei simțul de naționalitate.

Ietă ce țiice ea Romānului care geme apēsāt sub jugul străinului :

Fă, bădiță, pétra 'n țece,
La ășt mal curēnd d'ei trece,
Că sântem de nēm Romān,
Nu sântem de nēm păgān.
Despică Dunărea 'n două,
Sē facem dragoste nōuē;
Colea 'n umbra ęstor nuci

Pe brațe-mi sē mi te culci,
Sē facem dragoste dulci.

S'ascultăm însă cum se plānge Romānu 'ndrăgostit că puiculița l'a urit, de când lăcomia cea fără sațiu a unor vecini l'a făcut să trecă, cu casă și moșie, sub stăpānirea străină :

Drag mi-a fost drumu-'ntr'a-cōce
Și n'am pentru cine-l face.
Puiculița ce-am iubit
Țice că m'am moscālit.
Și-mi vorbeșce dușmāneșce
De pe mal când me priveșce.
Și-mi tot țiice : „Fugi departe,
Că de mine tu n'ai parte!
Când erai Romān curat,
Sufletul meu ți l'am dat,
Dar de când te-ai căzācit
Ești ca dracul de urit“.

Dar ietă cum își vērșă jalea și Romānca pe care sōrta a ursit'o sē-și mânānce amarul cu un străin :

... de când m'am măritat
Cu-un Moscal din cela sat,
...
Inima-mi e cu lacată.
Când aș descuiă-odată,
Ar cunoșce lumea tōtă,
Cāt amar și cāt venin
Bea inima la străin!

Auđiți adevêrata voce a naționalității! Deci, ori când voim ca ea să ne desmierde auđul și să ne înveselēscă inima, s'o căutăm, dōmnelor și domnilor, în inima femeii romāne, ier nu în multe din gazetele ce țilnic ne asurđesc urechile, căci numai femeia romāncă, care în cursul atātor vēcūri ne-a păstrat dulcea limbă strămoșescă, ne-a păstrat Romāni, a fost este și vecinic va fi scutul naționalității nōstre! Numai ea grăieșce și va grăi pe limba străbunilor, în timp ce soțul ei devine, sēu pōte va deveni din nenorōcire, peste munți, Ungur ori Sas; peste Prut, Moscal, Rus, Cazac; peste Dunăre, Sêrb ori Bulgar; la Pind, Turc, Grec ori Albanez; ier la noi în Țeră, Dumneđeu sē ne ferēscă, Francez, Nēmț ori, ceea ce e și mai rēu, Ov-reiu leșesc căci, Dōmne! mulți s'au mai jidovit pān' acum, decă nu prin limbă, cel puțin prin obiceiuri! Lor dar, femeilor romāne, li se cuvine tōtă recunoșcința patriei și națiunii romāne!

XIV.

După cum am vēđut, tōte darurile cele mai frumōse, trupeșci, și cele mai nobile, sufleteșci, sânt pōdōbele cele scumpe ale femeii romāne care n'are alta avere de cât „dulce sārutat“

Și dulci pōme de mâncat :
Dōuē mere 'n umbră cōpte,
Cu isvōre dulci de lapte,
Care sōre n'a vēđut
Și vântul nu le-a bātut ;
Rotunđele amēndōuē
Și spēlate tot cu rōuă,
Tot cu rōuă de pe flori,
Culēsă la cântători.

Și de multe ori, în țile de grele nevoi, „numai ochi de plāns, și un suflet de dor aprins“.

Dar nu e d'ajuns ore să aibă cineva numai chipul și inima, frumusețea și virtuțile ei, pentru ca să fie cel mai avut dintre oameni? Deci, femeia română e cea mai avută din lume! Darurile ei sunt neprețuite și neprețitoare comori! Să ne silim dar toți a'nvêță s'o prețuim după cum merită!

Acésta, dómnelor și domnilor, este femeia română, nu după cum ne-au descris-o și ne-o descriu cei pro-copsiți cu carte multă, cari ori n'au vëdut-o nici odată, ori abia au putut s'o cunoscă — — ci după cum ne-o descrie poporul român în cântecele sale, acésta oglindă fidelă a inimei lui; după cum ne-o descriu fiul și tatăl ei, iubitul și soțul ei, acela care-și mânâncă „pânea și sarea p'un taler” cu dënşa, acela care, născut din ea, trăiește și móre lângă ea,

Stringënd-o la pept cu foc,
Së-i tot fie de noroc!

Iuliu I. Roșca.

Anticități din Bucovina.

III.

Monumente de pictură.

Monumentele cele mai interesante sânt cele de pictură. Cine au fost pictorii lor, nu ne ăice dl Vickenhauser. Dară e sigur, că între dënșii unii au fost Români. În strinsă legătură cu pictură stă și știința costumelor. Relațiunile, ce vom da, vor fi nu un mic adaus la astă știință ignorată de totul de Români.

1) Tetraevangeliul din mănăstirea Homorei, care în ăilele din urmă a fost studiat mai de aprópe de pictorul bucovinean Ep. Bucevschi. Despre asta am raportat mai înainte în „Familia”. Aicia dăm studiul dlui Vickenhauser. Tetraevangeliul e scris în limba slavonă eclesiastică; scrisórea e ca în asemene cărți mănăstirești din Putna și Sucevița, mare, chiară și frumósă. La începutul fieșce-cărui evangeliu se află semne colorate, mari și cu câte o icónă a evangelistului respectiv; icóna a cincia, cea din urmă, representă pe Ștefan cel mare, cum el ingenunchiând predă cartea sa cu amëndouë mânilor Pre-curatei fecióre, ce șede cu pruncul Isus pe un scann pompos. Ștefan pórtă îmbrăcăminte înguste, botnicuțe roșie și o manta-jumătate din materie bogată, fără mâneci și pe pept deschisă, tivită cu blână. Statura lui este, cum e și după tradiție, indesată. (Ștefan adeca a fost mic de statură (f. 11), cum și s'a documentat într'a 23 sept. la ocașiunea deschiderii mormântului lui la Putna, dară mare la minte). Fața e plină și mustăciósă. De desubtul corónei cu cinci țepușe cade un pěr blond pe spinare. Lângă icónă stă scris în limba slavonă eclesiastică așa: „Onorificul (blagocestivii) intru Cristos iubitoriul Țar, Io Ștefan Voevoda, Hospodar al țerii Moldo-Vlachia, a dat și a lăsat să scrie tetraevangeliul acesta cu mâna eromonachului Nicodim”. „Și el l'a dat mănăstirii dela Homor pentru sufletul seu, pentru părinții lui și pentru copiii lui atuncia, când a fost popa Gerondie Egumên”. Scrisórea frumósă e legată în table de argint inaurit cu fel de fel de impletituri pe spate. Pe fața de nainte a coperemântului (cu patru screcături de cristal) e invierea lui Cristos, pe fața dinapoia repausarea s. fecióre. Inscriptiunea slavonă eclesiastică de pe coperemânt sună: „Io Ștefan Vv. din mila lui Dđeu hospodar al țerii Moldovei, fiul lui Bogdan Vv., a ferecat acest evangeliu în mănăstirea Homorului la a. 6995/1487 Nov. 20* (f. 20).

O notiță posterióră în tetraevangeliu, care de altmintrelea stă în scrisóre, modul scrierii și limba slavonă eclesiastică pe picióre tare slabe, sună astfel:

„Eră la a. 46 peste 7000 (1538) în ăilele lui Petru Vv., când Sultanul intră cu tótă puterea țerilor ostice, cu Tătari și Ungrovlachi în acésta sêracă țără. Peste tótă țera se respândi frică și teróre și noi călugării din Homor am trimis în terórea astă vinită asupra țerii tetraevangeliul acesta în țera unгурescă la castelul Ciceu. Și s'a întemplat, că Domnitoriul țerii Petru Vv. a părăsit castelul seu (Suceva). El intră în țera unгурescă, vini la castelul seu Ciceu, găsi acolo tetraevangeliul, il luă în mâna lui și-l tinu la sine, cât timp stătú în castelul Ciceu. Și atuncia încă când se duse în țera turcescă, luă cu sine tetraevangeliul acesta la orașul Sultanului și-l tinu acolo în mâna lui. Dară nu trecú mult timp, că a fost în țera turcescă. Se milostivi muma cea precurată și i dedú ier coróna domnitorilor, spre a fi ieră hospodar al țerii Moldovei și al creștinilor. El vini din Turcia, luă sceptrul țerii Moldovei, adeca stégul, vini sântos în castelul seu renumit, reședința lui Suceva și dedú s. tetraevangeliu mănăstirii sântei din Homor pentru sufletul seu și pentru sufletul părinților sei (lui Ștefan cel Bêtrán Vv.) „Atuncia a fost egumen Paisie, și eră trimis de dênșul* (f. 18).

A dóua notiță sună așa: „La anul 7162 (1654) vini omul (muș) Chmelenski cu Cozaci în țera Moldovei la castelul Sucevei: căci Chmelinski eră ginerele lui Vasile Vv. Și el vini cu o armată, spre a luă pe principesa din castel. Atuncia devastaseră Cozacia biserica și mănăstirea Homorului și amblau tare dușmănos (vojerali) cu ele. Mănăstirea avuse fel de fel de odóre, de marfe și stofe și nimică din tóte aceste a rēmas mănăstirii. S'a și întemplat atuncia că Cozacii au luat acest tetraevangeliu. Cu ajutoriul lui Dđeu însé am venit noi cu armata noastră și cu principele Georgiu Rákóczi din Ardeal. Vini la luptă cu Cozacii și armata unгурescă i luă lucrurile. Tetraevangeliul acesta vini în mânilor generalului superior Kemény János, de la care Noi Georgiu Ștefan, din mila lui Dđeu hospodar al țerii Moldovei l'am rescumperat. Și Noi ni-am miluit și am dat acest tetraevangeliu mănăstirii din Homor, ca să fie dela Noi spre amintire și o ajutorință, când ar fi de trebuință, spre iertarea păcatelor”. Și când il rescumperasem eră anul dela Adam 7165 (1657), luna sept. 25* (f. 29).

2) Portretul lui Ștefan cel mare din mănăstirea Petrăuților. „Pe părețele opus de iconostas se află zugrăvită dedicarea bisericei. Pe un scaun pompos cu un dos rotunđit șede Mântuitorul, stânga e răđimată pe evangeliul închis, ieră drépta redicată bine cuvântând. Lângă dênșul stă un apostol, de sigur s. Petru, care presintă Mântuitoriului pe ctitoriul bisericei, pe Ștefan cel Bêtrán. Ștefan cu față fără barbă și plină (f. 79), plete lungi de desubtul corónei cu 5 țepușe aternă pe spate. El pórtă o manta bizantină roșatecă de materie de aur cu mărgele bogat decorată. În mâna stângă ține biserica, prezentându-o lui Isus și mâna dréptă rēdicând ca cum ar arétă dedicația. Dómna lui Ștefan pune mâna pe capul ficeii, ce stă dinaintea ei, pe când o a dóua fiică i urmază. Ea pórtă o corónă decorată cu o pētră scumpă pe frunte, de desubtul căreia cade o batistă pe spate. Mantauă roșie de stofă de aur cu guler negru și ornată avut cu șiruri de mergele, fără mâneci, așa încât se vede straiul de desubt, întreșut cu aur, pe carele il încheie la încheiăturile mânilor șiruri de mărgele. Fetișórele pórtă asemenea mumei îmbrăcăminte decorat bogate cu mărgele, șiruri de mărgele la încheieturi la mâni și cercei* (f. 80).

3) Pe un patrachil din mănăstirea Petrăuților, lucrul bizantin, după cum documentă inscripțiunea de pe dênșul: „Io Stephanus Voevoda și Kira (Dmna) Maria” (f. 79), se află portretul lui Ștefan cel mare și Dómnei lui Maria. Brodăria mantalelor e de aur și de argint,

Din „Catastihul Dracului“.

La pictor.

Dónna: Rogu-te, d mñnule, fă-mi portretul, dar așa ca să nu me cunoscă bărbatul, căci vreau să-i fac o surprindere.

Icóna familiară.

Străinul: Ce fel de icónă e acesta de pe părete?
Bucătăreasa: O veche icónă familiară.

Grigitóre de bolnavi.

— Avem onóre a vorbi cu dl director al spitalului?
— Stau la dispozițiunea dv., onorabile dame.
— Noi am dorí s'ajungem grigitóre de bolnavi și anume de aceia, cari făcură progres mare in stadiul de reconvașență.

Itzig călare.

— E bine, Itzig, cum îți place calul meu? Așá dară că-i bun de călărit?!

— F—f—f—ór—te—te—te bu—bu—bu—bu—n!

fețele în mătășă și amândoi poartă corone pe cap. Ștefan, blond și fără barbă, poartă o cruce de mână în mâna stângă, Maria ține una pe pept^c (not. f. 246).

La aceste portrete din mănăstirile Bucovinei descrise cu deamăruntul de către dl Vickenhauser, cităm câteva portrete după Gr. Muscelean: „Monumentele străbunilor din România” (Buc. 1873), care însă sînt descrise neesact și fără nici o știință.

Portretul lui Ștefan cel mare din mănăstirea Bistrița, apröpe de orașul Pétra din Moldova: „cu corönă imperială pe cap, în haină albastră și cu sceptrul în mână” (f. 40).

În biserica mănăstirii s. Nicolae din Iași e zugrăvit în intrare: Ștefan Vv. (cel mare), Maria Döмна, Bogdan Vv., Eudochia Döмна, Duca Vv. și Anastasia. „Acești Domni sînt îmbrăcați în haine imperiale, corone pe cap, sceptru în mână, ieră Ștefan cel mare în mână cu o sabie gölä lăsată în jos” (f. 47). În biserica mănăstirii Tăzlău din districtul Bacăului (inf. l. an. 1497) sînt zugrăviți în drépta: Ștefan Vv. cu corönă imperială, haină roșie și de desubt verde, cu o sabie în jos. În stînga: „Maria Döмна cu haină roșie imperială, asupra alta verde, scurtă cu blană și nasturi în brilante, asemenea și la mâni, în cap o batistă albă, ieră deasupra corönă imperială” (f. 49).

Dară destul, o estragere mai departe ar mări numai articolul acesta.

Din töte aceste descrieri rezultă, că cu aflarea portretului lui Ștefan cel mare în tetraevangeliul Homorian din biblioteca metropoliei Cernăuțene și cu compararea lui cu icöna cristösă a lui Ștefan cel mare din mănăstirea Putna încă nu s'a determinat cërta despre adevărutul portret al eroului Moldovan și Bucovinean. Disputa din Academia din București, ori de a purtat Ștefan cel mare barbă séu nu, este fără de nici o însemnătate, căci din estragerile nöstre din sus am observat, că Ștefan cel mare e zugrăvit ba când cu, ba când fără barbă. Pentru un studiu serios s'ar recere o adunare a tuturor portretelor lui Ștefan cel mare și fotografarea lor esactă cu colori. Atuncia tocmai s'ar puté dice, care portret e cel adevărut, și noi avem portrete din feliurite timpuri a le lui Ștefan cel mare, de și cele mai multe sînt restaurate în urmă într' un mod puțin corect.

Affării portretului lui Ștefan cel mare în biblioteca metropoliei din Cernăuți s'a dat într'un mod nermeritat pré multă importanță în dauna istoriei din partea istoricilor români și diaristiceii române, póte nevrënd sé se ducă încă la falsificarea istoriei. Prin cartea dlui Vickenhauser se reduce ca întru mult și în scurt timp o sé observăm póte și mai mult. Despre portretul acesta dice dl Vickenhauser următorele: „Astă icönă este dară diferită de celelalte icöne ale lui Ștefan din bisericile vechi, cât și de busta dela Putna. „Mai mult séménă însă ea cu cea de pe päretele dedicător din mănăstirea Voronețului, unde însă Ștefan cel mare e zugrăvit în portul curții bizantine și cu pěr negricios și barbă mare” (f. 12). „Portretul lui Ștefan cel mare din tetraevangeliu trebuie sé-i séméne negreșit. De astfel de portrete însă nu-i lipsă, căci aceste se află mai că în töte bisericile, ce le-a zidit el. Aicia póte se fie vorba, cel mult de o aseménare, căci în de comun nu se șcie, din care timp provine zugrăvirea originală, nebagënd în sémă, că după fieșce-care ruinare ea a fost restaurată séu zugrăvită de nou. Aceste portrete stau încă de și Ștefan poartă totdeuna mântéua curții bizantine, adese ori în contradicere între olaltă” (not. 9 și 10, f. 236).

II. Portretul lui Petru Rareș, în mănăstirea Homorului:

Pe päretele vis-à-vis de capetésma se află päretea icönă: Pe un scaun pompos șede Măntreș cel mare în stînga răđimată pe evangeliul închis, drépta rēdicată spre biserica nou zidită bine cuvëntându-o, care o presentă Voda Petru cu corönă cu 5 țepușe pe cap și îmbrăcat în strae bizantină silită, într'o manta roșie tivită cu aur. După dēnsul stă Döмна lui Elena, ținënd stînga pe umérul bäietului încoronat Ștefan. Și ea poartă o corönă cu țepușe, șiruri de mărgele pe temple, și un straiu întreșut cu aur cu guler de blană. Pe mâni ieră mănecile straiului de desubt întreșut cu aur, pe care il incheie agrafe de aur pe mâni. O batistă de desubtul corönei, lăsând fruntea liber, cade pe umér în frumöse încreșituri. De asupra capitelor se află scrise în de obșce numele (f. 16).

III. Portretul cancelariului Moldovan Toadăr și femeii lui Anastasia, în mănăstirea Homorului.

De asupra mormēntului Nastasiei, în dosul fridei se află portretul ei: într'un straiu verde cu flori de aur, din care merg dela umeri, începēnd mănecile straiului de desubt întreșut cu aur până la incheieturile mănilor, unde se termină cu agrafe de aur decorate cu mărgele. Pe pělēria de paie cu margini largi și decorată cu două rose de aur merge un pasemēnt de aur curmeđiș peste capul pělēriei, sub care cade o batistă peste cēfă și umeri. Pe grumaz și pe cercei sînt șiruri de mărgele pe cari din urmă se despart la capēt în trei părți. Măni rēdicăte ca la rugăciuni în sus, ingenunchie Nastasia naintea s. feciöre Maria, care șede pe un scaun pompos într'un straiu întreșut cu aur și care, țind pe un prunc în sin, i întinde mânia dréptă.

Längă mormēntul cancelariului Tödăr e portretul lui: într'un straiu galben cu suflecături albastre și pe pept închis cu dungi curmeđișe. Mănecile acestui straiu merg de abia peste umeri; de aicia apar mănecile straiului roșu de desubt. Tödăr stă, poartă o barbă plină și pe cap o cușmă șötă cu galöne de aur. În mânia dréptă ține biserica din Homor, care a rezidit-o” (f. 20).

IV.

Formele esterne ale uricelor.

1) Uricul lui Roman Vv. — Spațiu scrisörei (25 ctm. l., 13¹/₂ larg. pe pergament nelucit) are 6 Mmt. litere de înnalte, ce séménă literelor de tipar. Pe o sföră subțire roșie atērnă o pecetă ordinarie de cēră, a cärei margine grösă de 1 ctm. închide pe timbrul de sigil, mare de 7¹/₂ ctm. într'o cēră negră, dintru început de sigur verde închisă. Legenda pecetei este: „† Pecetă lui Roman Vv. țērii Moldovei”, care o încungiuă o rosă cu cinci foițe, în lountru cärei se află un scut de trei cornuri, 3 mtm. de înnalt cu icöna înșamnelor: un zimbru en rencontre — între cörnele lui o stea cu 6 rađe: în drépta lui söröle, în stînga luna scăđēndă (semiluna). (Eraldic e stéua cu 6 rađe germană, cea cu 7 rađe francesă) (Not. II 1 f. 243).

2) Uricul lui Ștefan cel mare: e 20 ctm. l. și 16 de larg. Scrisörea e mică, dară chiară. Sigilul 5¹/₂ ctm. pe o sföră albastrie, timbrul sigilului de abia 2 ctm. de mare cu o stea cu cinci rađe între cörnele zimbrului. Inscriptiunea: „Sigilul lui Ștefan Vv.” — La alte urice sigilul o tot același dară mai mare, sföra însă roșie.

3) Uricul lui Eremia Vv.: Litera dela început e mare și decorată cu o cruce dinainte. Șirul äntăi și jumētate din al doilea (titula), apoi numele lui Eremia și fiului seu e în test împreună cu töte literile dintru început ale propusețiunilor — de aur. Pergamentul e 54 ctm. l. și 60 larg., scrisörea chiară. Sigilul pe o sföră de mătășă roșie grösă de un deget și lungă de

1 mt. 78 ctm., are în diametru 13 ctm. Timbrul sigilului arată pe scutul treicorn însemnele cunoscute de Moldovei cu o stea cu 8 rațe: Uricul e un chrisov adevărat de aur (n. VI. f. 246).

Dionisiu D. Olinescu.

Dietetica diverselor organe ale corpului nostru.

XII.

Dietetica pelei.

După cum este cunoscut, pelea se consideră ca organ auxiliar al plămânilor, ba și mai mult al rărunchilor. Tote materiile, cari le aflăm ca secrete ale acestor două organe, se află și în secretul pelei; și precum organismul încetă de a trăi mai departe, decât i împedecăm activitatea plămânilor sale, a rărunchilor lui, așa móre el și atunci, când împedecăm activitatea pelei.

Pentru constatarea acestui adevăr s'au făcut mai multe experimente, din cari s'a dovedit, că decât acoperim hermetice cu cleiu pelea întrégă a unui animal, acela încetă curând de a mai trăi.

Mórtea vine la animalele puternice mai îngrabă, decât la cele slăbite. Caii mor numai după mai multe zile.

Dacă s'a acoperit numai o parte a pelei, atunci și simptomele sunt mai mici în proporție dreaptă. Îndată după răpirea completă a transpirației pelei, decade tot mai mult temperatura pelei, până ce animalul móre. Cadența acésta o aflăm și în respirație și în puls. Animalele tremură și în genere slăbesc foarte iute. Causa morții de sigur nu este alta, decât reținerea în sânge a gazurilor periculoase, cu deosebire a combinațiilor de amoniac. Inmediat cauza morții este decăderea temperaturii corpului.

Ca exemplu practic pentru împedecarea funcțiunii pelei ne servește combustia (arsura) pelei într'o dimensiune mare. Se póte susține ca regulă, că decât $\frac{1}{8}$ parte din pelea omenescă a cădút jertfa arsuri, atunci și viața omului a încetat de a mai exista. Dacă părți mai mici ale corpului sunt împedecate dela funcțiunea lor, atunci corpul numai se bolnăvește. Așa ceva se întâmplă și atunci când corpul se recește séu un morb de pele nepenetrabil împedecă activitatea sa.

Precum împedecarea activității pelei e un ce, ce zace în puterea noastră; așa avem și puterea și mijloacele, de a-i promovă activitatea. Șcim cu toții, că apa caldă séu beuturile calde întélesc secrețiunea sudorii.

Să vedem însă mai departe, decât pelea este în stare a resólve materiile, cari sunt afară de corpul nostru. Acésta întrebare clarifică multe cestiuni vitale, precum este de es. și medicarea cu băi minerale.

În prima linie este constatat despre pele, că ea contribuie la respirație, că absorbé oxygenul: așa dară ea este în stare a absorbé acidul hydrocyenic, hydrosulfatul, eterul, chloroformul.

Despre materiile solide și fluide unse și frotate bine în pele s'a constatat pe deplin, că ele asemenea se resorb în corp. Din contra, materiile dissolvate și suspendate în apă, nu se resorb în sânge; de unde urmază pré ușor, că din apa în care ne scăldăm noi, afară de gazuri, nici un alt corp nu se resorbé în sânge; de aceea tóte băile minerale sunt numai niște aplicațiuni chimerice. Putându-se totuș constată, că a întrat ceva din apa de scăldă și în corpul nostru, acésta intrare se póte presupune numai prin respirațiunea plămânilor, ieră nici decât prin pele.

Vice-versa, scăldându-ne într'o apă, se comunică acesteia din corpul nostru: acid carbonic și nitrogen, ieră de pe corpul nostru: stratul epidermic descuamat, cu care sunt împreunate sări minerale, părțile de albumin și alte mestecări accidentale.

Din cele premise ușor putem vedé, care este scopul culturai pelei? Acela nu póte fi altul, decât a ține pelea liberă și curată, de a-i conservă porii liberi și destupați, pentru ca gazurile, cari au sé între în sânge, sé nu întimpine nici o pedecă și ieră ca materiile secretate sé se deserte total afară de corp cu cea mai mare înlesnire.

O pedecă a acestora ori îngrămădește sângele cu o mulțime de materii inimice lui, ori că astupând porii, pricinuește o mulțime de morhuri de pele, cari sunt periculoase pentru sănătatea organismului, pentru susținerea întregității lui, ieră de altă parte fac corpul omului urit și scărboș.

La deslegarea problemei față de cultura fiziologică a pelei, trebuie sé cugetăm mai întâiu la curățenia pelei. În privința acésta nu este nici un mijloc atât de momentos puternic, ca apa curată. Fiindu-ne posibilă chiar și splărea în tóte zilele a corpului întreg, nu ar fi pré mult pentru susținerea bunei dispozițiuni și a sănătății. Acésta însă, după relațiunile noastre sociale, fiindu-ne pré rare ori cu puțință, totuș sé nu uităm a o face de atâte ori, de câte ori ne ieră împregiurările și timpul, chiar și numai odată pe săptămână.

Întrebuințarea săpunului este un ce, ce nu se póte recomandă destul; el este acel mijloc, care disólve mângéla cea unsurósă de pe pele, ce se opune atât de puternic apei curate.

Durere! la poporul nostru întrebuințarea scaldelor e rubrica cea mai puțin folosită; puțin sunt de aceia cari afară de un remediu medical, mai privesc scaldă și ca un ce pentru curățirea trupului de evaparațiunile și eshalatiunile cele grele și insuportabile ale sale. Sunt locuri de acele, ce se bucură de apele cele mai frumoase, ce alții nu le pot avé nici cu cel mai mare preț și nimeni nu le folosește pentru curățirea trupului, ba unii ómeni nu s'au mai scăldat din copilăria lor. Mirare de unii din acești ómeni, că se mai pot identifica cu sănătatea. Se pare, că la astfel de indiviți, ceea ce nu póte apa, face frecarea cămeșii lor aspre și gróse séu scărpénatul pelei lor cu unghiile. Ș-apoi noi totuș vom a fi tratați ca ómeni de cultură, știindu-se că evantul săpunului întrebuințat stă într'o proporție directă cu gradul de cultură al unui popor! Și curățenia stă tot în acea proporție directă cu sănătatea în genere.

Din punctul acesta de vedere aflăm, că în tóte orașele mai împoporate se înființéază pe zi ce merge băi de diferite cvalificațiuni și dimensiuni. Statistica ne aréță, că acele clase de ómeni, cari fac băi regulat, nu sunt cercetate așa tare de morhuri, ca cele ce le negligă.

Ar fi de dorit, ca fie-care comună sé se îngriescă pentru înființarea de băi. Pentru tot felul de institute, pensionate, institute de creșcere și corecțiune, băile nu numai se recomandă, ci au sé fie chiar prescise.

De óră-ce scăldatul în tóte zilele de multe ori ne este imposibil, îl putem substitui în câtva prin schimbarea rufelor. Rufe au cvalitatea eminentă de a suge în sine tóte sudorile pelei, de a împedecă ca pulverea suspendată în aer sé nu se precipiteze asupra-i.

Un avantajiu mare se manifestéază și prin aceea, că rufele ținând pelea prin puterea lor hygrosopică în o stare uscată, nu permit, ca imul și mângéla sé se așede asupra-i. Pettenkoffer, renumitul igienist din München, se exprimă, că în casul acesta schimbând séra

rufele prin o cămeșe de noapte și demineța prin una de ȳi, castigam avantajul, că din cameșa depusă séra evaporeaza apa hygroscopica de peste ȳi și vice-versa cea de noapte perde peste ȳi apa castigata din căldura patului.

Din punct de vedere al sanetatii schimbarea rufelor demineța și séra e un ce imperativ. De óră-ce și capul este acoperit cu pele și per, de aceea se recomandă și spelarea acestuia cu săpun.

Afară de curățenia pelei avem se dirigem atențiunea nóstră și asupra imbracamintei, precum și a intaririi ei; asemenea merită atențiune și nervii pelei, precum și circulația sangelui.

Tare periculósă este recirea repentină a pelei incaldite și inferbinate, precum și supresiunea activitătii pelei. La recirea pelei se pericliteaza sanetatea în diverse moduri, prin reținerea în sânge a acelor materii, ce se escreteaza prin pele; prin iritamentul nervilor de pele se cauzeaza reflexe daunose în organele interne; prin pierderea abnormă de căldură, prin care se modifică circulațiunea.

Recelile se 'ntempla cu deosebire prin aerul rece, ce trage prin gauri de ferești și uși, prin recirea pelei asudande, dară și prin vestimente ușore, prin acoperire ușoră în pat, prin dormirea la un părete rece, în case reci, pe podele reci etc.

Recelile se pot preveni mai bine prin promovarea de sudore abundantă.

Intărirea pelei, prin care procedură ea resistă mai cu putere influențelor de receli, se pote efectui prin deprinderea pelei în contra recelei, precum și prin comotia regulată a mușchilor de sub pele. Recela aceasta se pote aplică în formă de apă rece, continuată timp îndelungat. Recela aplicată numai timp scurt produce din contra iritarea pelei.

În legătură cu cultura pelei stau și așa numitele mijloce de toaletă, (de frumsete, cosmetică.) Ele se întrebuintează în ȳiua de astaȳi de multe femei, ba putem ȳice și de bărbați, cu scop de a profita o pele fină și frumósă seu de apăre mai frumoși, decum sunt de regulă.

Înțeleg pre ușor pe un fel de ómeni, cari din cauza tratării mașcere a naturei își iau refugiul la asifel de remedii periculóse; nu înțeleg însă, cum un popor întreg, ba și cei bine dotați cu pele frumósă își pot carica fețele cu o atare mangela.

Astfel de produse de toaletă, ce au forma de sulimanuri, pomade, ape, sunt de o mare insemnetate pentru vieta; ele vin în contact cu pelea omenesca și au o influință medicamentosa asupra ei. Influența lor e fizică și chemica. Ele sunt compuse din materiile cele mai periculóse, precum e cu deosebire sulimanul cel alb și de aceea își pote întipui fie-cine, că ele numai veșteȳela și morțe pot aduce pelei, nici decum însă tinerete și prosperare sanetosa.

Dr. Ioan Moga.

Cronică bucureșcena.

31 octombrie (12 novembre.)

(Pomul Crăciunului. — Susana surprinsă în baie, tablou; Adam și Eva, bas-relief. — Cantece și doine.)

Asera am avut plăcerea s'ascultăm, la Societatea „Concordia română”, conferința dlui P. Ispirescu, Unchiașul sfatos, după cum îl numim noi tinerii, despre „Pomul Crăciunului”.

De câtva timp s'a introdus la noi, și anca urmeaza a se introduce pe ȳi ce trece, o mulțime de obiceiuri străine, cari încet-încet iau locul betraneșilor nostre datine și pe cari, cu drept cuvent, dl Ispirescu le socoteșce ca pe un venin primejdios naționalitatii nostre. Astfel dsa e cu totul contra modei pecatoșe de a se da copiilor nostri dadace franțuzoice, nemțoice ori englezice, cari, cu totul în necunoștința credințelor, datinelor și moravurilor némului nostru românesc, înveta pe copii credințele, datinele și moravurile națiilor lor și-i obișnuiesc cu ele, așa că, odată mari, odată ajunși ómeni, nu cunosc nimic din stramoșeștile obiceiuri ale părinților lor, și sunt mai străini de ele de cât cel mai din urmă dintre străini.

Aceste ȳise, dl Ispirescu arétă origina barbară a pomului Crăciunului care se obișnuiesc mai ales la Nemți. Hordele pagane, cari ca frunța și ca ierba navaliau din resărit, și mai ales Tătarii, serbau la solstițiul de ierna triumful sorelui asupra întunerecului, prin ramure de brad ornate cu luminări a căror strălucire inchipuiea lumina sorelui. Sanții părinți, spre a hotări norodele pagane se priméscă christianismul, s'au păzit óre-cum de a lovi în carne în tradițiunile acestora, ceea i-ar fi îndarjit în contra lor, și le-au îngăduit, dându-le însă un caracter creștinesc. D'aci la po-

porele creștine atâte obiceiuri cari își au radecina în păgânism.

Aceasta conferință, interesantă din tote punctele de vedere, a căpétat aprobarea tuturor celor ce cu adeverat sunt însușețiți de simțiminte românești. Și cu atât ea a fost la locul ei, că anul trecut, ensuși comitetul domnelor din Societatea „Concordia română” a inaugurat aceasta serbare a pomului Crăciunului în societatea al carei exclusivism merge pan'acolo de a nu primi pe nici un străin în sinul ei.

Eu, de și vechiu membru al Societatii, n'am asistat la serbarea despre care e vorba. A ȳoua ȳi, trecend pe la d. Ispirescu, umilitul culegetor-tipograf, cu a cărui prietenie însă îmi plece se me laud, dsa îmi povestii, cu o legitimă indignare, despre faptul de a se primi de o societate, care se consideră de eminamente romnesca, un obicei venetic, și-mi arétă intențiunea ce avea de a publică un protest.

— De ce ai publică un protest, — i ȳisei. — pe care din nenorocire nu l'ar ceti seu n'ar voi se-l ia în sema nimeni, și n'ai face mai bine o conferință pe care ar auȳi-o toți, și cu deosebire aceia cari au dat mână de ajutor pentru ca acest pom vatemetor se se pripasesca în livedea romnesca.

— Că bine ȳici! — fu respunsul Unchiașului, pe care toți îl iubim atât de mult, și dl Ispirescu se puse pe lucru. Dar o asemenea lucrare nu se ispraveșce cu una cu doué și timpul trecu pe nesimțite, astfel că nu se putu face pentru iérna trecută. În schimb s'a făcut acum și s'a făcut pre bine.

„Pomul Crăciunului” s'a cetit septemana trecută la dl Maiorescu și succesul ce-a obținut a fost atât de deseverșit, în cât dsa nu se putu opri de a esclama:

— Pe mine m'ai convertit și în casa mea nu voi lasa se se mai facă! — și de a o cere pentru „Convorbirile literare” unde vom ave satisfacțiunea se o vedem în curend, și cetind'o, se gustăm dulceța și farmecul limbei în care dl Ispirescu scrie.

Ceea ce e de regretat, e că asistenții au fost în pre mic numer, și de mai regretat anca, că dl general

Davila n'a fost față. Póte că de-ar fi fost aci, alături cu noi, s'ar fi convertit și dsa ca dl Maiorescu și ne-ar fi dat cuvântul dsale, că nu va mai îngădui să se repete acest străin obicei la Asilul Elena Dómna (al cărui epítrop delegat este) unde, în anul trecut, fie-care clasă, începând dela cea mai inferióră până la cea mai superióră, își făcuse pomul ei. Cele mai multe din ele-vele acestui institut sânt ficele poporului. De ce se le inveninâm simțul național care cu sângele circulă prin vinele lor, prin admiterea unor datini venetice, cari n'au nici o legătură cu străbunele nóstre tradițiuni?!

*

Astăzi, vremea fiind frumoasă, am făcut o vizită salonului nostru artistic. Întrând, cel d'ântăiu lucru care mi-atrase privirea și în acelaș timp atențiunea, fu o pânză în mărime naturală, bogat încadrată, semnată St. Nestorescu. Ea înfățișează, în primul plan, o femeie ședând pe o bancă de pētră: e casta Susană. Picio-rele-i se scaldă în undele ce s'asvêrlă dintr'o bucată de stană. Cu o mână ea voiește să prindă șipotul în cur-gerea lui; cu cealalta își spriginește sinul. Dar frun-đișul care o ascunde de ochii curioșilor se mișcă; ea aude frémătul frunđelor și-și întorce capul să vedă decă vr'un ochiu indiscret nu se cercă s'o surprindă în baie. Ea nu vede pe nimeni; privitorul însă zărește printre frunđe cele două capete ale rēutăcioșilor bētrani cari o privesc cu lăcomie.

Desemnul acestui tablou, liniile generale, execuțiunea lui, totul dovedește încă odată, că d. Nestorescu este un tiner plin de talent. Fără 'ndoielă se găsesc și defecte pe ici-colo dar, după cât șciu, nu lipsa de indemenare e cauza, ci lipsa de mijlőce. Acest tablou este concursul dlui Nestorescu, absolvent al șco-lei de bele-arte din Bucureși, pentru străinătate. Deci, se știe că, ori de câte ori s'au ținut asemenea concursuri, s'a dat tinerilor ale căror schițe au fost aprobate de comisiunea esaminătoare, bani pentru ca să-și procure toate cele trebuincioase: material și unelte, pentru sevêrșirea operelor cu a căror executare erau însărcinați; li se oferia local în palatul universității, spațios și bine luminat, și aveau înainte-le un răspas de șese săptămâni de zile lungi, de vēră.

Est-timp însă nu tot așa s'au urmat lucrurile! Când s'a comunicat dlui Nestorescu, a cărui schiță: „Susana surprinsă în baie“, se aprobase de comisiune, că póte să începă executarea tabloului, eră aprópe de sfîrșitul lui septembrie. Și unde trebuia să lucreze? În palatul universității nu se putea, de óre-ce cursurile erau aprópe să începă. I se oferí dar local la esternatul secundar de fete, care însă, la 26 urmând a fi ocupat de sucursala liceului St. Sava, cel mult în ajun trebuia să fie slobod. Așa dar numai cu 25 zile în față și cu nici un ban în pungă, căci ministerul, ne-având fonduri disponibile, căci dl Urechia, se vede le risipise pe lóte cu restaurarea monumentelor naționale (?) nu-i putuse da nici un ajutor bănesc, sērmanul viitor artist își începú lucrul. Și totul s'a sevêrșit ca prin minune! Astăzi ori-cine póte să vedă la „Salon“ cele două opere lucrute într'un timp atât de afară din cale scurt și în cea mai mare strimțorare.

Dic cele două opere căci, alături cu pânza dlui Nestorescu, spriginit pe un fel de șevalet, se află espus și bas-relieful dlui St. Ionescu: Adam și Eva, ase-menea absolvent al școlei de bele-arte din Bucureși și concurent pentru străinătate, însă în sculptură. Ietă aci pe Adam, ședând pe o bancă de verdētă, cu mâna întinsă, primind mērul pe care Eva i-l ofere. Acesta stă în picioare, cu mâna stângă radicată, perdută 'n frun-đișul „pomului cunoștinței“; cu cea dréptă presintând lui Adam fructul oprit. Avem de observat aci, că ges-

tul pe care acesta mână-l înfățișează este mai mult acela de a luá un lucru cu sfielă, de cât de a-l oferí cu stăruință, cum ar fi trebuit să fie. Dar numai atât!... căci decă anatomia nu este represintată până și în cele mai mici amēnunte ale ei, asta e că timpul cel scurt nu permitea o mai minuțioasă esecutare. D'altmíntrelea, ca forme generale, esecuțiunea e admirabilă, și merită tótă aprobarea, față cu circumstanțele desavantagióse în cari, ca și pânza dlui Nestorescu, s'a produs, căci în adevêr, decă ar lăsá mult, prē mult póte, de dorit, de-ar fi operele unor artisti desevêrșiți, ele, atât bas-relieful dlui Ionescu, cât și pânza dlui Nestorescu, nu lasă, ca opere ale unor școlari cari d'aci'nainte au să in-vețe, nimic de dorit, și ar fi cu drept prē de regretat decă, din cauza unor cabale, comisiunea n'ar aprobá trimiterea lor în străinătate pentru sevêrșirea studiilor lor artistice și sancționarea talentului cu care sânt in-zestrați.

*

A doua vizită am dat'o unei familie unde dragă-laşa domnișóră de gasdă mi-a făcut plăcerea să esecute la piano „Căntecele și doinele de peste Olt, cu-lese și arangiate de dra Caliopei Zografos“. În călătoria mea peste Olt, oprindu-me câtva timp la Rimnic, capitala districtului Vâlcea, orășel situat pe malul drept al Oltului la pótele unui șir de munți, am avut oca-siune să cunosc pe tinēra compositóre. În amintirea acestei cunoștințe, voiu consacrá câteva rēnduri nōuei dsale comisițiuni. Dic nōuei, pentru că dra Zografos, e de mult cunoscută pe terenul publicității musicale, teren pe care și-a câștigat locul de onóre chiar dela început. prin publicarea frumosului vals: „Fleurs de printemps“ (Flori de primăvēră) vals care a făcut epocă în lumea danțului, la noi bine înțeles.

Caietul pe care l'aveam în față cuprinde două-spre-dece piese naționale. Ca fiică a Oltului, dra Zo-grafos a dat antăietatea încântătoarei doine: „Oltule, Oltetule!“ E frumoasă acesta comisițiune, dar cuprinde prē multe frase întrerupte, neisprăvite. Cea mai origi-nală însă este: „Brăul“. Plin de vioiciune „Brăut“ in-ve-selește, dá inimă, cum dice Românul, și celui ce as-cultă și celui ce jócă. „Hora“ ierăși este admirabilă; acele tranziții pe cari le găsim în acesta bucată, de și nepreparate, plac auzului. „Doina păstorilor“, „Coral“, „Hora miresei“, încă merită a fi citate. În resumat, e un frumos buchet de gingașe flori culese de pe plaiu-rile românești, colecțiunea de căntece poporale a trei Zografos!

Ceea ce avem de observat, este mai antăiu titlu de „Căntece și doine“, dat acestei colecțiuni. Acelui care se ocupă cu adunarea căntecelor poporului, nu-i e permis să nu cunoscă literatura lui. Deci literatura poporală numește cu numele generic de *căntece* tóte *baladele, doinele și horele* poporului, și a dice „Căntece și doine“, cum doinele nu sânt de cât tot niște căn-tece, mi se pare fórte nepotrivit. Și chiar cuprinsul ca-ietului de care vorbim, justifică cele ce susținem, căci găsim aci, pe lângă doine, și hore, deci tóte: Căntece, specificate: Doine și hore. *Doine și hore*, iecă dar ade-vêratul titlu pe care dra Zografos trebuia să-l dea com-posițiilor dsale!

A doua observare ce am de făcut e că „Brăul“ dsale sēmēnă prē mult cu al lui Wiest din „Nunta țē-rănescă“. Dar cum acest danț e unul și acelaș, inten-țiunea ce dra Zografos a avut póte de a nu se depártă de originalitatea lui, scuză acesta.

Ori cum, mie mi-a plăcut fórte mult colecțiunea de față și ar fi de dorit ca tinēra culegētoare a acestor căntece poporale să urmeze a înșiră mǎrgăritarele pre-țióse, comorile de armonie, ale poporului nostru, căci, stăruind cu neclintire p'acesta cale, va puté să-și căș-

tige un tot atât de frumos titlu de glorie ca și acela pe care și l'a câștigat dl Alecsandri prin culegerea poeziilor populare*

A. C. Șor.

E c h o.

La un văduv.

— E adevărat, că te însori?

— Da.

— Și pe cine vei lua de soție?

— Pe sora nevestei mele repausate.

— E frumoasă?

— Ba.

— Bogată?

— Nici decât.

— Așă dară, pentru ce o iei?

— Pentru ca să nu 'nschimb sócra.

*

Directorul unei bănci vede într'o zi întrând la el cassierul seu foarte confus.

— Domnule, — i ȳice acest din urmă, — nu pot să mai ascund ceea ce de mult timp apésă peptul meu.

Bancarul păli.

— Dta ai o fiică, pe care o iubesc din suflet.

Bancarul respiră și după un moment de reflexiune, ȳice:

— Făcut-ai niște greșeli?

— Nu, dle.

— Așă dară îți refus mâna ei; nu ești în-
amorat.

*

Tinerul Alesandru învătă geografia și ȳice unchiului seu:

— Șciú numele munților.

— Pré bine. Numeșce-mi dar munții cei mai în-
nalți!

Alesandru confus raspunde:

— N'am ajuns încă decât numai până la cei mai
mici.

Literatura si arte.

✓ **Dl V. Alecsandri**, sub înriurirea unei inspirațiuni fericite, a scris următorul catren, inedit încă, care e merit a fi săpat pe frontispiciul palatului dela Sinaia:

Eu Carol și al meu popor
Clăditu-am într'un gând și dor,
În timp de lupte-al seu regat,
În timp de pace-al meu palat.

✓ **Călındar glumeț**. A eșit de sub tipariu: „*Catastihul Dracului*”, călındar glumeț pe anul 1883 pentru ómeni serioși compus de Un drăculeț cu pėrul creț*. Acest călındar, cu cuprins de 5 còle, afară de partea calendaristică, conține o mulțime de istorii glumețe, menunțusuri vesele, poesii amuzante, anecdote și 25 de ilustrațiuni umoristice. Prețul unui exemplar e 40 cr. Se află de vânđare la administrațiunea „Familiei” în Oradea-mare. Pe postă mai puține decât 5 exemplare nu se trămit. Colectanții primesc dela 10 exemplare unul, al 11-le, gratuit.

✓ **Tablou național**. Aflăm din „Bin. Publ.”, că tabloul dlui G. Mirea Dumitrescu, care represintă aduce-rea capului lui Batori înaintea lui Mihaiu, despre care s'a vorbit mai de multe ori și în fòia noastră, s'ar fi

* Ori-cine ar dori să-și procure colecțiunea dșorei Zografos, se pòte adresá dlui C. Gebauer, calea Victoriei, editorul. Prețul e numai 3 lei.

cumpėrat de statul român pentru museul național, cu prețul de 25.000 lei.

Revista dlui Tocilescu a apărut la Bucureșci sub titlul: „Revistă pentru istorie, archeologie și filologie”. Cuprinsul, precum se putea aștepta, este interesant. Afară de redactorul, găsim în acest volum lucrări de următorii dñi: dr. M. Gaster, M. Cogălnicean, A. Lambriu, A. D. Xenopol, A. Papiu Ilarian, V. M. Burla, M. B. Caloian, V. Dimitrescu, A. I. Odobescu, Ilarie Hușan, G. Maior, P. Ispirescu, D. More, A. Le-comte de Noüy, A. A. Kunik. Acésta revistă va apăre de patru ori pe an. Prețul?

Legendele române, pe cari străinii le aprețiează mai bine decât o mare parte a românilor, au intrat în discuțiunea etnografilor și vor servi ca probe pentru a întări séu slăbi originea noastră latină. În privința acésta „Montags-Revue” din Viena a publicat de curėnd în suplimentul seu un articol intitulat: „Legendele române și importanța lor pentru etnologie”.

✓ **Columna lui Trăian**, revistă mensuală pentru istorie, lingvistică și psihologie populară, sub direcțiunea dlui B. P. Hașdeu, a apărut de curėnd pentru lunile iuliu, august și septembrie (nr. 7, 8 și 9). Cetitorii „Columnei” nu pierd nimic, avėnd condensate într'o singură fasciculă materiile pentru trei numere. D'ací înainte „Columna” va aparé regulat, reocupând locul ce i se cuvine în fruntea publicității șciințifice din România.

✓ **Pentru economi**. A eșit de sub presă „Cultura cartofului” însoțită de un memoriu asupra introducerii lui în agricultura țėranului, de Basiliu Moga, profesor de agricultură. Bucureșci. Tipografia Al. A. Grecescu.

✓ **Serată musicală în Brașov**. În duminica trecută se ținű în Brașov o serată musicală împreunată cu dans în sala otelului „Nr. 1” după următòrea programă: 1) „Sėrmana frunđă”, chor de bărbați arangiat de G. Dima; 2) Stevonniers „Solo dramatique” pentru violină cu acomp. de piano, esecutat de dl dr. G. Baiulescu; 3) Liszt „Spinnerlied” pentru piano, esecutat de dșóra H. Sotir; 4) Lübeck „Le congé”, solo pentru corn cu acomp. de piano, esecutat de dl Böhme; 5) Wieniawski „Polonaise” pentru violină cu acomp. de piano, esecutată de dl dr. G. Baiulescu; 6) Willmers „Fantasia română” pentru piano, esecutată de dșóra H. Sotir; 7) Spohr „Bucurii nevinovate”, chor de bărbați. Acompaniamentul de piano a binevoit a și-l lua asupra-și dl profesor Hf Geifrig. Începutul la 8 óre séra. După concert urmă dans.

✓ **Călındarul dlui Manguica** a apărut. Acesta cuprinde 'n sine, afară de călındarul julian și gregorian, și călındarul popular român. Acest din urmă conține tòte sėrbătòrile, datinile și credințele strămoșeșci cu comentar. În partea literarie se află niște lucrări interesante și de mare folos pentru stabilirea mitologiei noastre, tòte de dl redactor, care merită să fie spriginit din partea publicului românesc. Prețul unui exemplar e 50 cr., pentru România 1 lei și 50 bani. Se află de vânđare la dl redactor-autor în Oravița (Ungaria) și în tòte librăriiile din Austro-Ungaria și România.

✓ **ȳiare nòue**: În sėptėmăna trecută resăriră multe ȳiare nòue, tòte în România și anume: „Golescu” în Goleșci județul Mușcel, „Gazeta Vėlci” la Rimmicul-Vėlci, „Deșteptarea Prahovei” la Ploesci, „Gazeta Ol-
tului” la Slatina, „Galații” în Galați.

C e e n o u ?

Sinodul diecesei gr. cath. de Oradea-mare. Precum ni se împărtășeșce, sinodul diecesei Oradane a avut rezultat îmbucurător pentru administrațiunea diecesană și a mulțamit deplin pe membrii adunați la numer 57. Din obiectele pertractate amintim: publica-

rea decretelor aduse în sinodul provincial ținut în Blășița la anul 1872. Regulamentul referitoriu la organizarea școlilor populare elementare. Regulament referitoriu la viața religioasă-morală și consolidarea disciplinei în cler și popor, un alt regulament despre administrațiunea diecesană și despre dotarea parohiilor (acesta precum auzim s'a trimis pentru aprobare la Roma și va intra în vigoare numai după ce se va retrămite de acolo), apoi s'a făcut o colecțiune a ordinațiunilor și statutelor diecesane mai vechi cari încă nu s-au pierdut valoarea. Afară de aceste s'au adus decrete diferite despre gimnaziul de Beiuș, despre seminariul domestic și preparandie și altele. Cu un cuvânt s'au făcut lucruri multe bune și frumoase și pe baza decretelor sinodului provincial din 1872 s'a decretat, ceea ce se dorește de mult, cumcă codicele diecesei îl constituie decretele sinodului provincial, fiind provincia mitropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș independentă și supusă nemijlocit scaunului apostolic din Roma. Nu putem retăce aici prudența și tactul cu carele a presidiat acest sinod Pre Sântia Sa Părintele episcop Mihail Pavel, care sub decursul pertractărilor sinodali a dat clerului seu dovadă nouă despre îngrigirea sa adevărat părintească și a dat probe de marinositate arhierescă prin enunțiațiunile făcute în fața sinodului cu respect mai vârtos la gimnaziul din Beiuș, despre a cărui susținere Pre Sântia Sa a promis a se îngriji așa, că aceea se nu fie avisată la colecte, ci se se pôtă efectui în greumentul fundațiunii proprii, o promisiune a cărei importanță binefăcătoare o pôte înțelege fie-carele, decă va consideră misiunea însămnată a aceluia institut. Pre Sântia Sa, afară de acesta, a enunțat încă în fața sinodului cumcă lasă de fund-instruct al episcopiei tôte mobiliile și tótă instrucțiunea reședinței sale, va acoperi speșele tipăririi decretelor sinodali, precum a acoperit din al seu propriu și prețul decretelor provinciali procurate pentru fie-care parohie. În fine a asemnă din caseta sa proprie o sumă de apröpe 400 fl. intru rebonificarea speselor cele-au avut membri sinodali, aștând est mod intru tôte, că este un Archiereu care stă la înălțimea misiunii sale și un părinte adevărat al clerului și poporului seu. Sinodul diecesan, afară de pertractările greliminare, a durat dela 7 până la 12 novembre st. n. și s'a terminat cu un prânț în reședința episcopescă. Cu acesta ocașiune s'au ținut și mai multe toaste între sănătatea Pre Sântiei Sale părintelui episcop, de a cărui afabilitate eră încântat întreg clerul adunat; apoi intru al clerului și al poporului credincios, a oficialilor sinodali și altele, între cari și unul pentru introducerea sinodelor micste. Membri sinodali depărtându-se din apropierea archiereului lor, au dus cu sine încrederea deplină, că binele diecesei și sörtea lor. este aședată în mânilor cele mai bune; ieră pentru istoria diecesei, despre a cărei compunere încă s'a făcut discuțiune cu acesta ocașiune, sinodul decurs va fi un monument epochal.

Sinod diecesan gr. c. la Lugoș. La 12 nov. st. n. se deschise și la Lugoș un sinod gr. c. diecesan, compus — ca celelalte sinode gr. c. — numai din reprezentanți ai clerului. Membrii sinodului au fost convocați a se înfățișă cu o di nainte de deschidere, spre a țină o conferință prealabilă.

Știri personale. Dl P. Carp a fost numit agent diplomatic al României la Viena, în locul dlui Bălăcean, care trece la Roma. — Dl C. Olănescu, inspector general al căilor ferate române, va represintă România la conferința diverselor căi ferate, care se va deschide în luna viitoare la Viena. — Dl colonel Pilat din armata română a fost numit de cătră președintele republicii franceze „comandor al legiunii de onöre”. — Dl Petru Tîșu, avocat în Arad, va deschide cancelăria sa advocațională în Panciova.

Hymen. Dl dr. Demetrie Kiss, candidat de avocat în Oradea-mare, carele înainte cu două săptămâni a făcut doctoratul în legi la universitatea din Budapesta, la 5 novembre s'a încredintat de soție pe domnișora Cornelia Lazar, fiica dlui Teodor Lazar avocat în Oradea-mare. — Dl Ioan Ionuș, teolog absolut al diecesei aradane și actualminte învățator în comuna rurală Roit în Biharia, duminica trecută s'a serbat cununia cu domnișora Ana Bochiș, fiica dlui Ilie Bochiș asesor consistorial și învățator gr. or. în Oradea-mare. — Dl dr. Nicolae Maier, profesor în institutul teologic-pedagogic din Sibiu, în duminica trecută s'a serbat cununia cu domnișora Maria Dancăș în Reșinari.

Academia română țină vineri, la 5/17 novembre, ședință publică. P. SS. episcopul Melchisedec ceti memoriul seu: „O visită la mai multe biserici și mănăstiri din Bucovina, anul 1882”. — Ier dl Em. Bacaloglu făcū o dare de sēmă despre esopițiunea de electricitate ținută la München în luna lui octombre anul curent. În fine, dl membru corespondente, Gr. Tocilescu, făcū o comunicare despre comerțul cu obiecte vechi falsificate.

Carmen Sylva, scrie diarul literar din Roma: „Il Fanfulla della Domenica”, nu e numai poetă, ci și miniaturistă și paleografă din cele mai abile. Părintele Oderisio Piscinelli-Taeggi a trimis poetei încoronate magnifica sa operă: „La Paleografia artistica di Montecassino”. În schimb, Carmen Sylva i-a trimis faimosă sa novelă „Suferința”, pe care a miniaturat-o singură pe pergament, într'un mod care merită intrăgă a noastră admirațiune. Darul ilustrei Dömne, adus la Montecassino de ministrul României, va fi unul din documentele cele mai curioșe ale bibliotecii Muntelui.

Reuniunea femeilor române din Brașov va țină adunarea generală ordinarie în 7/19 novembre a. e. la 3 ore d. p. în sala de desemn a școlilor meșie gr. or. române din loc. Maria Secarean presidentă. Dr. Nicolau Pop secretar.

Petreckeri sociale în Timișoră. De când s'a înființat în suburbiul Fabric al Timișorii o societate română de lectură, de atunci și viața socială română de acolo a luat un avânt imbucurător. Numita societate a început să aranjeze niște petreckeri sociale, cari totdeuna au reușit bine. Cea din urmă s'a ținut în duminica trecută, cu care ocașiune dnii G. Ardelean și Tegele ținură discursuri. Cu alta ocașiune, dl P. Opiș, sufletul acestor conveniri, a ținut o conferință despre telefon, cu esemple practice. S'a format și un cor de bărbați și femei.

O șalupă-torpiloră română. „Poșta” de Duminică spune că a sosit în portul Galați șalupa-torpiloră „Aleșandru cel Bun”, construită acum de curând la Londra pentru flota română. Această șalupă, care e unica până acum de acest gen în flota română, e merită numai pentru aședarea de torpille, în cas de reșboi. Ea costă 100,000 lei și e de mărimea „Fulgerului”; a fost adusă sub pavilionul engles de cătră dl locoteninte de marină Cătunenu. În curând se așteptă să sosescă dela Londra și alte șalupe de serviciu ordinar, ce au fost comandate încă de anul trecut de ministerul nostru de reșboi, și cu privigherea construcției cărora fusese însărcinat dl locot.-colonel Ursenu.

Ofertă atrăgătoare. Ietă o ofertă de căsătorie publicată în „Tagblatt” din Viena: Numele meu din botez este Frederic. Pozițiunea mea este precară, persóna-mi e respingătoare și vârsta destul de înaintată. Decă stupiditatea mea moștenită este atât de mare, în cât întrece chiar unele din defectele mele dispăcute, acesta nu este de cât rezultatul caracterului meu reuștăcios. Cu tôte acestea doresc să me însor, și în acest scop me folosesc de publicitate pentru a soliciță intra-

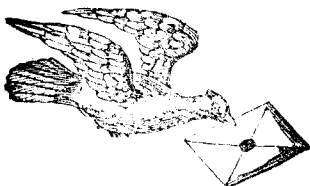
rea în plăcerile conjugale. Răspunsul la adresa mea sub devisa: „Cineva îndrăsnî? 6265“, la administrațiunea ziarului „Tagblatt“. Ar crede cineva, că acest amabil personagiu a primit mai bine de o sută scrisori prin care i se solicită intrarea în tratare?

Un om care nu dorme. În Iericho (Long Island) locuiește dl Andrew Tappen, care e director al poștei și unul din cei mai mari neguțatori din sat. Dl Tappen se bucură d'o sănătate invidiabilă; de șese luni însă n'a închis ochii nici un minut și nu simte de loc trebuința d'a dormi. Astfel, dl Tappen are pe fie-care și 24 ore disponibile, ceea ce trebuie să-i dea un avantaj nediscutabil asupra oricărui din concurenții sei de afaceri. Dl Tappen pare convins că nu va gusta nici un minut de somn până la sfârșitul vieții sale. Medicul declară ca foarte curios acest caz, dar nu-l pot explica nici într'un mod.

Palaturi pentru cai și căruțe. În orașele cele mari, ca Londra, Parisul, New-York și altele, unde pământul e foarte căutat și foarte scump, caii și căruțele încep a fi aședate la caturile de sus; la New-York, sînt palate înadins construite pentru magazine și locuințe jos, și pentru cai și căruțe sus. Persoanele se urcă la apartamentele lor pe scări comode; animalele prin ascensorii.

Testament cum sînt multe. La Londra a murit o dîmnă, care a lăsat societății pentru protecțiunea animalelor suma de 9000 livre sterline — adeca 225,000 fr. — spre a înființa un spital pentru animale. Bărbatul seu însă nu i-a lăsat decît pisica favorită, cu ordinul d'a o ucide prin chloroform.

Poșta Redacțiunii.

nant, care ve va respunde.

Dlul S. Fl. M. in S. Vom primi cu plăcere.

Spata. Pentru ce alegeți tot forme așa de mari? N'avem spațiu. Va trece dar timp îndelungat până ce vom pute-o publica.

Dnei S. B. P. Ofertul s'a trîmis respectivului nostru abo-

a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
a	a	a	a	a	a	c	c	d	d	d	d	e	
e	e	e	e	e	e	e	f	f	g	g	h		
i	i	i	i	i	i	i	i	i	i	i			
i	i	j	l	l	l	m	m	m	m				
m	m	m	n	n	n	n	n	n					
n	n	n	n	n	n	o	o						
o	o	o	p	p	r	r							
r	r	r	r	r	r								
s	s	s	s	t									
t	t	t	u										
u	u	u											
u	u												
u													

Ghicitură triunghiulară

de

Dragina Mera.

Literele din cvadrate se se ordoneze astfel ca să compună 13 cuvinte a căror litere inițiale cetite din sus în jos, și cele din primul șir horisontal din stînga spre dreapta, să dea numele unui poet român.

Terminul de deslegare e 30 novembre. Ca totdeauna, și de astădată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghiciturei de șac din nr. 42 :

Tote au finit odată,
Și nu țin necontentit:
Deci durerea-mi încarnată
Va avé și ea finit.
Iérna crudă și amară
Âncă trece dela noi,
Vine dalba primăveră
Cu surisul seu vioiu.

Bine au deslegat-o dîmnelle și domnișorele: Rosa Bozanciu, Eufrosina Popescu, Emilia Onciu, Iconia Borea, Iuliana Popescu, Mina Pop.

Premiul l'a câștigat dîmna Rosa Bozanciu în Cruțița.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminecă	7	19	33 Muc. în Mel.	7 25	4 4
Luni	8	20	(Arch. Mich. și G.	7 27	4 3
Mărti	9	21	M. Crăciunor.	7 28	4 2
Mercuri	10	22	Ștefan Mărt.	7 30	4 1
Joi	11	23	S. Ioan Botezător, Nina.	7 31	4 —
Vineri	12	24	S. Ioan Botezător.	7 33	3 59
Sâmbetă	13	25	S. Ioan Botezător, G. de aur	7 34	3 58

Proprietar, redactor respunđător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.